

své? — Věru nic jiného, než-li že všechno ze všech končin proti přirozeným právům hřešíc ubírá a na jedno místo bezprávně shrnuje, kam to ne-náleží. Místa centralisace nesmírně bohatnou a krajiny pak náramně chudnou. Hlavní města, jež odpůrcové naši si osedlali, vším oplývají, a národ po krajinách vzdálených nouzi a bídu tře. Pročež zakládajíce pojistovny všeho druhu proti neštěstí a pohromám po svých okresích a krajích, výborně svému blahobytu prospějeme a proti centralisaci (soustředění) kapitalu vykročíme.

Nesmělé srdce horší než zloděj.

§ 3. PROSPĚCH DOMÁCÍCH ASSEKURAC.

Proti pravdě rozumu nestává.

Přísloví.

Proto pilně o to dbejme, abychom lepší finanční rozum v národním hospodárstvu okazovali, než-li se dosud dělo, jinako schudneme, svoje odpůrce proti sobě podporujouce. Kdybych měl tisícero ust, všemi bych Čechoslovany silně k tomu zbuzoval, aby zakládali buď

a) *okresné*, aneb ještě lépe

b) *krajské pojistovny* proti všelikým nehodám a pohromám, jimiž občané o své nevině do chudoby a nouze klesají.

Čeho tím docílíme a co z toho nám vykvěte? — No *rychlou, a vzájemnou pomoc; věčší*

ostrážitost, lepší stavby, lidmilejší účinnost, lacnější kapitálky k opravám živnosti třebné, no a vším tím v národním blahobytu a v občanskéj moci znamenitě pokročíme.

Můžeme u nás o velkém stupni blahobytu mluvíti, kde po mnohých obcích občany trýzní nouza, hlad, nedostatek všeho, žebrota, nahota, strašlivé pověry a kormutlivá nevědomost? — kde místo rozumu a lásky, toliko náhoda, svévolnost a ziskuchtivost osudy jednotlivých občanů, ba celých obcí týravě řídí? Čím uvědomělejší je národ o svém živobytu a jeho přirozených právech, tím obětavější je dělnost jeho národní, on v ničem svou národnost čili jsoucnost (existenci), svůj blahobyť slepé náhodě neponechává.

Pozorujme, jak to bývá ještě u nás po mnohých obcích. Děvečka, čeledín, chudý dělník všem živlům na člověka dorážlivým vystaveni těžce onemocní, smutný osud jejich, nemají-li laskavých příbuzných. Jsouť ovšem špitály (chorobnice, nemocnice), ale pořidku a ještě nedostatečné. Tam někdo stal se neštěstím, pohromou ku práci neschopným, aneb nenalezne výživnej práce, — jak má poctivě živ býti? — Jsouť ústavy pro chudé, ačkoli nedostatečné, ale není *ústavů proti chudobě*, do níž mnozí neštěstím, pohromami o svej nevině padávají! Onda strávil oheň celou obec s urodou a kolikaletými zásobami, — jak si ubozí ze svízeľu pomohou? No ze sousedních obcí jim, chtějí-li, něco dovezou, aby hladem nemřeli, ale nuzáci po mnohá

léta ostanou. Jinde povodeň celou krajinu spustoší, pole, luka nesmírným pískem a kamením zanese, aneb úrodnou ornici hluboko rozryjíc, odplaví, no sbírka v zemi něco nahradí, ale k dobrobytu předešlému se toto pokolení neschopí. Krupobití zničilo jinde veškeru úrodu; daně jim pravda milostivě na rok prominou, ale bídu mnoholetou kdož odstraní? Tamto padl všecken dobytek morem, a s ním obživa zmizela, živnostě zemdlely, nouza bídu honí v obci.

No vždyť jsou již pro všechny tyto zlé příhody pojišťovací ústavy (assekurace) zřízeny! Ano jsou, ale kde? — za hranicemi! U nás máme sice pěknou assekurací proti ohni (proti krupobití nepojišťuje) v Praze, je na základech poctivosti řádně ustavena, ale kolikátý v naší vlasti v ní pojištěn?

Pojišťovací ústavy jsou až dosud jenom pro bohaté a rozumné. Znamenitá většina občanů pro nerozum, pro zpozdilost a hříšnou netečnost, a valná část i pro nedostatek prostředků, nezúčastňuje se na takových dobročinných ústavech.

Avšak takoví lidé nejsou praví občané ani vlastimilové a národovci, jelikož o svůj národ, jeho moc a o svoje potomstvo v něm rozumně nepečují, neboť se pouze do svého sobectví, jako krtkové do země, zarývají. Jimtě vše jedno, má-li národ jakousi řádnou budoucnost aneb jinému v porobu klesaje, záhy ze života a dějiště národův zmizí.